

Regeringen
Utbildningsdepartementet

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Lisa Jämtsved Lundmark
08-563 088 03
lisa.jamtsved.lundmark@hsv.se
BESLUT

2012-04-17
Reg.nr 641-5446-11

Yttrande över Ersta Sköndal högskolas ansökan om tillstånd att utfärda konstnärlig högskoleexamen och konstnärlig kandidatexamen i kyrkomusik

(Remiss 2011-10-19, dnr U2011/5658/UH)

Högskoleverket föreslår att ansökan från Ersta Sköndal högskola om tillstånd att utfärda konstnärlig högskoleexamen i kyrkomusik om 120 högskolepoäng och konstnärlig kandidatexamen i kyrkomusik om 180 högskolepoäng beviljas.

Ansökan och ärendets hantering

Ersta Sköndal högskola inkom den 12 oktober 2011 med ovan nämnda ansökan till regeringen. Högskoleverket anmodades den 19 oktober 2011 att avge ett yttrande över ansökan. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett två sakkunniga: försteamanuensis Håkon Stödle från Universitetet i Tromsø och fil. dr Karin Johansson från Musikhögskolan i Malmö, Lunds universitet. De sakkunnigas yttrande bifogas.

De sakkunnigas bedömning baseras dels på Ersta Sköndal högskolas ansökan om examenstillstånd, dels på intervjuer som genomfördes i Högskoleverkets lokaler den 13 mars 2012. Vid detta tillfälle fördes gruppvisa samtal med rektor, kanslichef och ordförande för forskarkollegiet, med prefekt, utbildningsledare i kyrkomusik och biträdande utbildningsledare, med studenter och med lärare.

Bedömning

Bedömningen har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter som Högskoleverket har utarbetat. De sakkunnigas bedömning är att Ersta Sköndal högskola har de förutsättningar som krävs för att ge en konstnärlig högskoleexamen och en konstnärlig kandidatexamen i kyrkomusik och att utbildningarna uppfyller kraven i högskolelagen och de mål som anges i högskoleförordningen för dessa examina. Högskoleverket instämmer i de sakkunnigas bedömning.

Högskoleverkets ställningstagande

Högskoleverket föreslår att Ersta Sköndal högskolas ansökan om tillstånd att utfärda konstnärlig högskoleexamen och konstnärlig kandidatexamen i kyrkomusik beviljas.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande myndighetschef Lennart Ståhle efter föredragning av utredare Lisa Jämtsved Lundmark i närvaro och avdelningschef Maria Sundkvist.

Lennart Ståhle

Lisa Jämtsved Lundmark

Kopia till:
Ersta Sköndal högskola
De sakkunniga

Granskning av ansökan om tillstånd att utfärda konstnärlig högskoleexamen och konstnärlig kandidatexamen i kyrkomusik

Uppdraget

Ersta Sköndal högskola (ESH) inkom den 12 oktober 2011 med ovan nämnda ansökan till Utbildningsdepartementet som överlämnade den till Högskoleverket den 19 oktober 2011. För bedömningen av ansökan har Högskoleverket utsett två sakkunniga: försteamanuensis Håkon Stödle från Universitetet i Tromsø och fil. dr Karin Johansson från Musikhögskolan i Malmö, Lunds universitet.

De sakkunnigas bedömning baseras dels på skriftligt underlag från Ersta Sköndal högskola, dels på intervjuer i Högskoleverkets lokaler den 13 mars 2012. Vid detta tillfälle fördes gruppvisa samtal med rektor, kanslichef och ordförande för forskarkollegiet, med prefekt, utbildningsledare i kyrkomusik och biträdande utbildningsledare, med studenter och med lärare. De sakkunnigas yttrande bifogas.

Beskrivning och bakgrund

Vid Ersta Sköndal högskola har ett målmedvetet utvecklingsarbete gällande utbildning i kyrkomusik bedrivits under många år. Som ett resultat av detta arbete beviljades Ersta Sköndal högskola tillstånd att utfärda högskoleexamen i kyrkomusik 1996 och kandidatexamen i kyrkomusik 2003. 2009 önskade Ersta Sköndal högskola få sina examensrätter prövade som konstnärliga examina enligt den nuvarande examensordningen som trädde i kraft den 1 januari 2007. Efter sakkunniggranskning och platsbesök avslogs den ansökan i mars 2010. Nu önskar Ersta Sköndal högskola på nytt få sina examensrätter prövade som konstnärliga examina.

I samband med den nya ansökan har Ersta Sköndal högskola inkommit med utbildningsplaner för konstnärlig högskoleexamen 120 hp och konstnärlig kandidatexamen 180 hp som beskriver utbildningarna. ESH har också lämnat in kursplaner, kvalitetspolicy 2010–2013, jämställdhets- och likabehandlingsplan 2011, arbetstidsavtal samt en redogörelse för lärarkapacitet. Utbildningsplanerna fastställdes av utbildnings- och forskningsstyrelsen vid Ersta Sköndal högskola den 23 februari 2012.

Bedömning

Lärarkapacitet och lärarkompetens

Utbildningen i kyrkomusik bedrivs i huvudsak av nio tillsvidareanställda, vilket motsvarar 5,3 heltidstjänster. Av de nio tillsvidareanställda är sju lektorer och två adjunkter. Därutöver anlitas sju timanställda lärare. 14 av lärarna har konstnärlig kompetens och två har annan kompetens och undervisar i musikteori. Därutöver redovisas också en heltidsanställd lektor som fungerar som prefekt för institutionen för diakoni, teologi och kyrkomusik, och som deltar i undervisningen till 5 procent. Antalet heltidsstudieplatser är 22, vilka besätts av 30–40 studenter som studerar på heltid eller deltid. Lärarkapaciteten vid institutionen är därmed tillfredsställande. De flesta av institutionens lärare deltar aktivt inom musiklivet utanför institutionen och är yrkesverksamma som kyrkomusiker, utövande musiker och solister. På detta vis bidrar de med värdefulla kontakter till och impulser från det yrkesområde studenterna utbildas för. Genom lärarnas breda kontakter skapas också goda möjligheter för studenterna att delta i konserter och annan kyrkomusikalisk aktivitet utanför högskolan.

I utlåtandet från 2010 underströks vikten av att en konstnärlig utbildning förestås av en ämnesansvarig med hög konstnärlig kompetens, vilket inte var fallet då. De sakkunniga rekommenderade att ämnesansvaret borde läggas på en person med konstnärlig kompetens. Under 2010 rekryterades en utbildningsledare i kyrkomusik. Vid samtalen för denna prövning framförde högskoleledningen att de har kunnat se den utveckling av kyrkomusikerutbildningen som de hade önskat sig i och med anställningen av den nye utbildningsledaren. Denne har en bakgrund som organist, körledare, operasångare och lärare på musikhögskola. De sakkunniga anser att kyrkomusikerutbildningen nu leds av en utbildningsledare med hög konstnärlig kompetens och högskolan uppfyller därmed kraven på kompetens för konstnärlig ledning.

Infrastruktur

Vid de sakkunnigas platsbesök för den tidigare prövningen befanns den befintliga infrastrukturen vara mer än tillfredsställande. Såväl studenter som lärare bekräftar att så fortfarande är fallet. De sakkunniga kan konstatera att studenterna alltjämt har mycket god tillgång till instrument och goda möjligheter till färdighetsövning. Studenterna har i biblioteket och Anders Frostensons psalmcentrum tillgång till en stor mängd litteratur och CD-skivor.

Nära anknytning till forskning och konstnärligt utvecklingsarbete

Ersta Sköndal högskola erbjuder goda förutsättningar för en kreativ och konstnärligt utvecklande miljö då flertalet lärare bidrar med erfarenheter och inspiration från andra konstnärliga miljöer samt eget konstnärligt arbete som frilansande musiker. Lärarna

betonade att högskolan är flexibel och tillmötesgående samt underlättar för lärarna att kunna bedriva sin konstnärliga verksamhet i kombination med undervisningen.

I utlåtandet från 2010 angavs det som önskvärt att institutionen skulle utöka sitt samarbete med andra konstnärliga miljöer. Utvecklingen förefaller att ha gått i denna riktning på ett positivt sätt. Ett samarbete på körområdet med Kungl. Musikhögskolan i Stockholm bedrivs, och gemensamma seminarier med bl.a. Operahögskolan är på planeringsstadiet. Med tanke på utbildningens relativa litenhet bör samarbetet med andra konstnärligt utvecklande miljöer fortsätta och utökas.

Lärare med minst en halvtidstjänst har möjlighet till 25 procent kompetensutveckling i sin tjänst. Av dessa ligger 10 procent i tjänsten och de övriga 15 procent kan sökas. Dessutom finns på övergripande nivå en fond ur vilken högskolans lärare kan söka medel för forskningsprojekt. En av institutionens lärare har fått sådana medel beviljade och har påbörjat ett forskningsprojekt om Johan Helmich Romans verk.

Utbildningens utformning

I den förra ansökan saknades styrdokument för konstnärlig högskoleexamen och kandidatexamen, och Ersta Sköndal högskola rekommenderades att utveckla sådana. Detta har nu skett och de redovisade utbildnings- och kursplanerna är utarbetade i enlighet med högskoleförordningen och examensordningen. De är översiktliga, målen är väl formulerade och progressionen är tydlig. Lärarna har aktivt medverkat i kursplanarbetet och utbildningens utformning. Ett målmedvetet arbete med revidering och utveckling förefaller ha bedrivits vid institutionen sedan 2010.

Studenterna framhöll undervisningen som mycket inspirerande, utvecklande och krävande på ett positivt sätt. Det tas hänsyn till studenternas individuella nivå, samtidigt som de efter avslutade kurser förväntas uppfylla lärandemålen. I denna lärandeprocess uppmuntras studenterna till konstnärlig breddning och fördjupning. Beskrivningen av examensarbetets utformning lägger relativt stor tonvikt på teoretiska aspekter och framhåller att den teoretiska delen inte ska understiga 7,5 hp av examensarbetets total 15 hp. Betoningen av den teoretiska delen är positiv eftersom den understödjer de reflekterande delarna i det konstnärliga arbetet, men kunskapsbildningen behöver också en förankring i den konstnärliga praktiken. Därför bör konstnärliga aspekter tydligare framstå i beskrivningen av examensarbetet.

Säkring av kvalitet

Vid den förra ansökan påpekades att Ersta Sköndal högskola behövde vidareutveckla och formalisera kvalitetssäkringssystemen. I de dokument som högskolan redovisar idag framgår att så har skett: En kvalitetspolicy för perioden 2010–2013 har tagits fram och visar på att högskolan har utvecklat ett genomtänkt och översiktligt kvalitetssäkringssystem som är anpassat till högskolans storlek och verksamhet. Vid

högskolan finns sedan ett par år ett kvalitetsråd som leds av rektor. Högskolans ledning gav uttryck för en stor medvetenhet om att kvalitetssäkring är ett långsiktigt arbete med kvalitetsplaner och årliga uppföljningar.

Högskolan är relativt liten och det är svårt att få studenterna att engagera sig i alla olika organ. De är inte representerade i kvalitetsrådet men studentrepresentation finns i institutionsstyrelsen. Rektor har kontinuerliga dialoger med studentkåren. Samtalen med studenterna visar att de upplever sig ha stor möjlighet att påverka sin utbildning och att dialogen med lärarna är god. Ett centralt projekt har startat på högskolan som ska se över hur genomförandet av kursvärderingar kan förbättras. De betygskriterier som tillämpas inom utbildningen framgår nu på ett tillfredsställande sätt i de reviderade kursplanerna.

Av högskolans ansökan framgår tydligt vilka antagningsprov som görs och vilka krav som ställs för konstnärlig högskoleutbildning respektive konstnärlig kandidatutbildning. Vid Ersta Sköndal högskola gäller att studenter ska göra ett nytt antagningsprov till det tredje året, det vill säga till kandidatutbildningen. Detta förfarande skiljer sig från antagningssystemet vid övriga sex musikhögskolor i landet, som är fristående från varandra men samarbetar vid antagning och har centrala antagningsprov. Vid de musikhögskolor som har kyrkomusikalisk utbildning, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, Göteborgs universitet, Lunds universitet (Malmö) och Luleå tekniska universitet (Piteå) antas de sökande till hela den treåriga kandidatutbildningen vid ett tillfälle. Med en konstnärlig kandidatutbildning som är jämförbar med de övriga musikhögskolornas bör Ersta Sköndal högskola överväga att tillämpa ett snarligt antagningsförfarande.

Samlad bedömning

Sammantaget menar de sakkunniga att Ersta Sköndal högskola mer än väl förfogar över de infrastrukturer och lärarresurser som behövs för att bedriva en konstnärlig utbildning i kyrkomusik på ett tillfredsställande sätt. Anknytningen till konstnärligt utvecklingsarbete har stärkts under senare år. Även konkreta samarbetsprojekt har inletts med andra lärosäten vilket är positivt. För utbildningarna finns utbildnings- och kursplaner utarbetade och ett genomtänkt kvalitetssäkringssystem för högskolans verksamhet har utvecklats. Sedan den förra prövningen gjordes kan de sakkunniga konstatera att ett gediget utvecklingsarbete har skett vid institutionen och att Ersta Sköndal högskola har goda möjligheter att bedriva konstnärlig högskoleutbildning i kyrkomusik.

Rekommendationer

- Ersta Sköndal högskola bör överväga och utvärdera systemet med ett nytt antagningsprov till det tredje året och sätta det i relation till landets övriga musikhögskolors antagningssystem.

- I studieplanen kan de formuleringar som hänvisar till kantorexamen flyttas till ett appendix.
- Överväg utformningen av det självständiga arbetet och förhållandet mellan de teoretiska och de konstnärliga delarna.
- Fortsätt arbetet med att samarbeta med flera konstnärliga utvecklande miljöer.

Förslag till beslut

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi Ersta Sköndal högskolas ansökan om tillstånd att utfärda konstnärlig högskoleexamen och konstnärlig kandidatexamen i kyrkomusik beviljas.

För sakkunniggruppen

Karin Johansson

Håkon Stödle